

No. 6.

Mr. BOOTH, S.M., ki te Tari mo nga Tikanga o Te Ture.

E HOA,—

Tari o te Kai-whakawa Tuturu, Khipane, 5 o Mei, 1896.

E whai honore ana ahau ki te tuku atu ki a koe i nga pukapuka tatau i nga Maori o nga Kaute o Waiapu me Cook. Ma ena pukapuka ka kite koe kua neke ake te maha o nga tangata i tenei tau i to te tau 1891 ara, i te Kaute o Waiapu, 166 te nekenga ake; i te Kaute o Cook, e 76 te nekenga ake; hawhe-kaihe, Kaute o Cook, e 58 te nekenga ake; hawhe-kaihe, Kaute o Waiapu, e 22 te hokinga iho.

Tena ano koe e kite, i roto i nga pukapuka na i te rereketanga o te maha o nga tane me nga wahine: I roto i te Kaute o Waiapu e 80 te hipanga o te maha o nga tane i nga wahine; o nga mea i hoki iho i te tekau ma rima tau te pakeke, e 32 te hipanga o nga tane i nga wahine; hawhe-kaihe, 12 te hipanga o nga tane i nga wahine. I roto i te Kaute o Cook, 141 te hipanga o nga tane i nga wahine; o nga mea i hoki iho i te tekau ma rima tau te pakeke, e 35 te hipanga o nga tane i nga wahine; hawhe-kaihe e 27 te hipanga o nga tane i nga wahine.

Kei te pai te ahua o te ora o nga Maori i tenei wa, otira i muri iho i te tatautanga i te tau 1891 ka rua paanga o enei takiwa e te mate uruta, ara, he piwa tetahi, he rewharewha tetahi, a he maha nga Maori i mate, ko te nuinga o nga mea i matemate he taitamariki he tamariki nohinohi.

Kei te nui haere nga whenua e mahia ana ki te kai me te hipi i roto i nga kaute e rua.

Ko te ahua o te iwi Maori puta noa i enei takiwa kei te ora. Ko te nuinga o nga taitamariki tane kei te mahi paamu kei te tua ngaherehere, kei te katikati hipi, kei te tapahi karaihe hei purapura, me era atu mahi, a kei te whiwhi moni ratou i aua tu mahi, a he maha o ratou kua whiwhi paamu hipi.

Ka nui nga tamariki Maori e tae ana ki nga kura, a ka nui te ngakaunuitia o aua kura e nga Maori.

Heoi naku, na

J. BOOTH,

Kai-whakawa Tuturu.

Ki te Hekeretari o Raro, Tari mo nga Tikanga o te Ture, Poneke.

No. 7.

Mr. TURNBULL, S.M., ki te Tari mo nga Tikanga o te Ture.

E HOA,—

Tari o te Kai-whakawa Tuturu, Nepia, 27 o Aperira, 1896.

E whai honore ana ahau, i runga i te whakahau a to reta i tuku mai nei ki au i te 9 o Tihema kua pahemo ake nei, ki te whakaatu ki a koe kua tauria nga Maori o nga Kaute o Wairoa, Haaki Pei, o Waipawa, me Patangata, no te wiki whakamutunga o Pepuere me te wiki timatatanga o Maehe i tauria ai, a i te mea ko ahau te kai-tatau mo nga takiwa kua huaina ake nei, tenei ka tukua atu e au ki a koe te pukapuka whakawhaititanga o te maha o nga tangata Maori o aua takiwa.

I runga i te tatahi o te noho o nga kainga Maori o aua takiwa, whakaturia ana e ahau ki a maha ake i te kotahi nga tepute-kai-tatau mo ia kaute, a ki taku mahara ka nui te pai me te tika o te mahi a nga tepute-kai-tatau, kotahi tonu te tangata o ratou kaore i pai tana mahi.

Ki taku titiro kei te tika te tatau o nga tangata, engari nga rarangi tatau i nga mahinga kai me nga kararehe kaore i te tino tika, te take i pena ai he kore kaore nga Maori i tino whakaatu atu mai i aua mea ki nga tepute-kai-tatau.

Mo runga i to tono mai kia ripoatatia atu e ahau te nekenga ake te hokinga iho ranei o te maha o nga Maori, ko taku kupu, kaore ahau e kaha ki te whakaatu i tena, notemea kaore kau nga pukapuka o tera tatautanga i au i tenei tari.

Mo runga i te ahua ora i te ahua mate ranei o nga Maori me era atu mea, i tonoa nei e koe kia whakaturia atu e au ki a koe, tenei ka tukuna atu e au etahi kupu kowhiri mai i roto i nga pukapuka a nga tepute-kai-tatau.

Hei kupu whakamutunga, me ki atu au ki a koe ka nui te whakakeke o nga Maori ki te whakaatu atu mai i nga mea e patairia atu ana e nga kai-tatau, a ko etahi i ki tonu mai kaore ratou e whakaatu mai; otira ahakoa te pera o te ahua o nga Maori, i taea ano i runga i etahi atu huarahi e nga tepute-kai-tatau te tuhituhi haere nga tangata me nga mahinga kai me a ratou kararehe.

Heoi naku, na

A. TURNBULL,

Kai-whakawa Tuturu.

Ki te Hekeretari o Raro, Tari mo nga Tikanga o te Ture, Poneke.

No. 8.

Mr. T. W. FISHER ki te Tari mo nga Tikanga o te Ture.

E HOA,—

Niu Paremata, 31 Maehe, 1896.

Tenei ka tukua atu e au ki a koe nga pupakuka o nga tatau mo nga kaute i whakaturia nei ko ahau he kai-tatau mo aua takiwa, tirohia i to reta o te 9 o Tihema kua pahemo ake nei.

E rua tekau ma ono nga pukapuka kei roto i te paihere ka tukuna atu nei e au ki a koe, ko nga pukapuka ena i mahia e nga tepute-kai-tatau mo ia takiwa i tukuna atu ki ia tangata. Katoa nga tepute-kai-tatau i whakaturia e au he tangata mohio anake ki taua mahi, a i taea e ratou te rapu me te tuhituhi nga mea e hiahiaia ana kia peratia, i te mea he tangata ratou kua mohio ki nga takiwa i tukuna atu ki a ratou.